

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

21. mateřská škola Plzeň, Na Celchu 33

Na Celchu 33, 307 01 Plzeň

Identifikátor: 600 069 061

Termín konání orientační inspekce: 21., 25. února 2002

Čj.	044 48/02-5120
Signatura	od4av151

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Trojtřídní mateřská škola se nachází ve vnitrobloku sídliště Plzeň-Slovany. V budově jsou v přízemí umístěny 2 třídy včetně hygienického zařízení a tělocvična, v 1. patře je 3. třída. Část tohoto prostoru je pronajata Městskému ústavu sociálních služeb, je zde stacionář pro děti od 1 do 3 let. Součástí předškolního zařízení je školní jídelna umístěná v suterénu. Její činnost nebyla předmětem orientační inspekce.

Od 1. ledna 2002 má zařízení právní subjektivitu. Jeho zřizovatelem je Město Plzeň, náměstí Republiky 1, 301 13 Plzeň. Pravomoci zřizovatele jsou delegovány na Úřad městského obvodu Plzeň 2, Koterovská 83, 326 00 Plzeň.

Ve školním roce 2001/2002 je v mateřské škole zapsáno 66 dětí.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Výchovně-vzdělávací činnost jednotlivých tříd se opírá o časově tematické plány. Posunem směrem k nově schválenému Rámcovému programu pro předškolní vzdělávání je tematická sjednocenost v jednotlivých týdnech. Tato, byť neotřelá témata, jsou však plánována na celý školní rok, čímž není splněn požadavek na prožitek jako výchozí bod krátkodobého plánování. Plány jsou postavené na úkolech v jednotlivých oblastech s nastíněním obsahové části. Chybí hlubší propracování provázané motivace, stanovení konkrétních prostředků realizace tématu, metod, forem a organizace. Dosud malý prostor je věnován celkové inovaci pedagogického procesu.

Podmínky vzdělávací činnosti

Pro svoji činnost má předškolní zařízení vytvořeny optimální prostorové i materiální podmínky. Třídy jsou vkusně a účelně vybavené, přizpůsobené věku dětí, velmi dobře vybavené hračkami, pomůckami a dětskou i odbornou literaturou. Na výzdobě tříd a dalších prostor se významnou měrou podílejí děti. Jejich práce mají zajímavé náměty a svědčí o tom, že estetická výchova je důležitou součástí programu mateřské školy.

Výchovně-vzdělávací činnost zajišťuje 6 pedagogických pracovníků. Všechny splňují kvalifikační požadavky na odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci učitelky mateřské školy.

V průběhu inspekční činnosti byla shledána převaha řízených činností nad činnostmi spontánními. Tím nebyly vždy dodržovány psychohygienické zásady. Ve všech třídách však vládlo příznivé psychosociální klima, se znaky empatie, partnerství a možností seberealizace.

Řízené činnosti

Organizace sledovaných řízených činností byla převážně frontální. Pravidelně zařazované pohybové aktivity byly motivované v souladu se zvoleným tématem. Skladba cviků i délka rozvíček byly v souladu s věkem a schopnostmi dětí. Cvičení bylo nápaditě koncipováno, někdy podbarveno vhodnou hudbou. Přineslo dětem radost a uspokojilo jejich potřebu

spontánního projevu. V jednom případě byla rozcvička organizována ve velmi chladném prostředí tělocvičny (porucha topení). V tomto případě byly porušeny zásady psychohygieny. Řízené činnosti byly většinou velmi dobře otevřeny vstupní motivací. Někdy však byla posléze úloha motivace potlačena buď nevhodnou organizací (přechod do tělocvičny) nebo malou stylizací učitelky do role, kterou rozehrála (práce s maňásky). Tím se motivační účinek ztrácel a vzbuzení zájmu bylo oslabeno. Průběžní motivace někdy násilně směřovala ke zvolenému úkolu. To se nejzřetelněji projevilo v předškolní třídě, kde úkol z hudební výchovy byl pro učitelku tak svazující, že pěkná motivace pohádkou Perníková chaloupka byla zcela potlačena didaktickými, pro děti málo atraktivními otázkami a pokyny. Výsledkem byla místy až chaotická činnost, která dětem přinesla jen minimum prožitků, prostoru pro uplatnění vlastní fantazie a tvořivé činnosti. Na výsledcích hudebních projevů dětí přitom byla vidět soustavná kvalitní odborná práce učitelky-hudebnice. Rovněž práce s pohádkou O Budulínkovi postrádala inovační přístupy. Zvolená frontální organizace vedla k aktivizaci jen malého počtu dětí. Většina dětí, ač měla zájem o zapojení do činnosti, nedostala prostor pro svoji plnou realizaci, a tím i uspokojení (malé množství pomůcek, chybějící prostor pro bohatší verbální projevy dětí, tradiční, a tedy známé pojetí pohádky atd.). Nejvýraznější podíl efektivních metod a forem práce založených zejména na smyslové výchově byl zaznamenán ve třetí třídě. I zde však frontální organizace – práce s celou skupinou najednou – omezila aktivitu dětí a tím oddálila jejich uspokojení. Výrazným pozitivem v této třídě byly plynulé přechody mezi jednotlivými činnostmi včetně průběžného podávání přesnídávky.

V oblasti interakce a komunikace se příznivý vztah učitelek k dětem podílel na vytvoření partnerského, komunikativního ovzduší. Děti se cítily bezpečně, učitelky vnímaly jejich potřeby a věnovaly pozornost i jejich zdánlivě malicherným potížím.

Spontánní činnosti

Inspekcí sledované spontánní činnosti měly různý charakter. Ve skupinách mladších dětí byly preferovány námětové hry, ve třídě starších dětí se rozvíjely zejména pracovní činnosti u stolečků (modelování, vykreslování). Po námětové činnosti byl velmi pěkně využit celý prostor třídy, hry byly bohaté množstvím hraček i partnerskou pracovní atmosférou. Učitelka hry žádoucím způsobem obohacovala (stavba pračky, šňůra na věšení prádla), někdy však její slovní zásahy působily rušivě a hru spíše tlumily. Zcela nevhodně byly hry předčasně ukončeny v době, kdy hra byla plně rozvinutá. Děti jevíly známky nespokojenosti, nerady hru opouštěly a hůře se pak motivovaly k záměrně řízeným činnostem. Problém příliš brzy ukončených her byl zaznamenán i v ostatních třídách. I když učitelky cítí potřebu delší spontánní hry a zařazují jí ještě před vycházkou, nemohou přerušené činnosti plně zastoupit kompaktní, dostatečně dlouhý blok ranních herních aktivit. Doporučena byla proto změna organizace denního režimu tak, aby hra byla v souladu s potřebami dětí prioritní denní činností, do níž lze dle potřeby zakomponovat průběžnou svačinu, pohybové aktivity, individuální či skupinové řízené činnosti apod.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Na základě provedené hospitační činnosti byly jednotlivé sledované jevy inspekcí hodnoceny takto: plánování průměrné, materiální a personální podmínky velmi dobré, psychohygienické podmínky průměrné, organizace, metody a formy vzdělávacích činností průměrné, motivace, hodnocení, interakce a komunikace velmi dobré.

Celkově byla sledovaná výchovně-vzdělávací činnost hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Práce mateřské školy vychází z koncepce nazvané Český rok včera a dnes. Jejím podkladem je Program výchovné práce pro mateřské školy, Časově tematické plány a Rámcový program pro předškolní vzdělávání. Dlouhodobé cíle směřují k všestrannému rozvoji dítěte s respektem k jeho potřebám. Tyto cíle nejsou vždy plněny v krátkodobých plánech výchovně-vzdělávací činnosti, neboť široké spektrum didaktických úkolů stanovené pro jednotlivé oblasti naopak svazuje učitelky a neumožňuje jim plně vycházet z potřeb jednotlivců. Součástí systému plánování jsou další dílčí plány (Plán pedagogický rad a pracovních porad, kontrolní a hospitační činnosti, spolupráce atd.).

Organizování

Organizace chodu školy se opírá o dokumenty, které podrobně seznamují zaměstnance a rodiče dětí s provozní dobou, povinnostmi a právy zúčastněných, provozními a pracovními záležitostmi (Statut 21. MŠ, Vnitřní řád školy, Organizační řád, Provozní řád, Pracovní řád). Náplň práce a rozvrh pracovní doby je všemi znám a respektován. Tradiční rozvrh služeb učitelek méně zohledňuje skutečnou potřebu školy (všechny učitelky slouží i v okrajových, dětmi méně využívaných provozních dobách), rezervy jsou v pružnějším uplatnění možnosti překrývání služeb v době organizace řízených činností.

Informační systém je funkční. V průběhu školního roku jsou pořádány pravidelné provozní porady, pedagogické rady a mimořádné schůzky. Závěry a usnesení jsou zaznamenávány v sešitě. Rodičům slouží nástěnky v šatnách, informace jim jsou poskytovány i při běžném denním styku, při společných akcích nebo na schůzkách.

Kontrolovaná povinná dokumentace mateřské školy je řádně vedena v souladu s § 45b) zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Škola organizuje velké množství mimořádných akcí, které slouží k prožitkovému, vysoce efektivnímu učení dětí. Zároveň je navázána účinná spolupráce s řadou subjektů (dvě základní školy, obvodní knihovna, svaz invalidů, klub důchodců, kinologický klub a další). To vše vede děti přirozenou cestou k zájmu o své město, jeho obyvatele a možnosti kvalitního využití volného času. V rámci provozu školy jsou organizovány také dva kroužky angličtiny a kroužek Dovedné ruce.

Vedení a motivování pracovníků

Základním rysem oblasti vedení a motivování lidí je snaha ředitelky vytvořit optimální podmínky pro klidnou, spolupracující atmosféru. V průběhu školního roku se musela potýkat s dlouhodobou absencí kmenové učitelky, která byla řešena zástupem. Další překážkou byl pro ni přechod do právní subjektivity a s tím spojená zvýšená potřeba administrativní práce. Přes výše zmíněné obtíže bylo v průběhu inspekce zaznamenáno pozitivní pracovní klima se snahou učitelek diskutovat o své práci, hledat nové inspirace a řešit pozvolna úkoly, které přináší přechod k Rámcovému programu pro předškolní vzdělávání. V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků bylo doporučeno zvýšení účasti na seminářích věnovaných tomuto tématu a intenzivnější hledání inspirací v moderní pedagogické literatuře.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní a hospitační činnost ředitelky vychází z plánu stanoveného na začátku školního roku. Z předložených záznamů vyplývá četná kontrolní a hospitační činnost s reálnými, dobře zvolenými cíli sledování. V některých případech se závěry odchyľují od stanovených cíľů. Jen ojediněle jsou vytýčena negativy a doporučení. Tento způsob hospitační činnosti sice svědčí o snaze ředitelky o metodické vedení, ale spíše udržuje současný stav výchovně-vzdělávací práce a zatím málo přispívá k jeho progresivnějším změnám.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ze zjištěných skutečností vyplývá, že ředitelka přistupuje ke své práci poctivě a zodpovědně. Nejvýraznějším pozitivem je zajištění velmi dobrých podmínek pro mimořádné akce školy, spolupráci s různými subjekty a zajištění příznivé pracovní atmosféry. Rezervy přetrvávají v inovaci plánování, ve výraznějším a prakticky uplatněném dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a v hlubší hospitační činnosti, metodicky zaměřené na prosazování nových metod a forem výchovně-vzdělávací práce, v souladu s prioritami předškolního vzdělávání.

Podmínky vzdělávání byly celkově hodnoceny jako průměrné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 1115/99, ze dne 31. 8. 1999
- Žádost o změnu zařazení do sítě s účinností od 1. 1. 2002
- Zřizovací listina ze dne 20. 12. 2001, bez čj.
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Statut 21. MŠ Plzeň, Na Celchu 33
- Koncepce výchovně vzdělávací práce pro školní rok 2001/2002, Plány výchovně vzdělávací činnosti všech tříd pro školní rok 2001/2002
- Plány spolupráce pro školní rok 2001/2002, Plán dalšího vzdělávání učitelů
- Plán pedagogických rad na školní rok 2001/2002, Zápisy pedagogických rad od roku 2001
- Pracovní řád, Provozní řád, odpovědnost zaměstnanců
- Organizační řád, Vnitřní řád školy
- Vnitřní mzdový předpis, Kritéria pro hodnocení a odměňování pracovníků
- Pracovní řády, Rozvrh pracovní doby
- Plán kontrolní činnosti pro školní rok 2001/2002, Záznamy hospitací od roku 2001
- Personální dokumentace zaměstnanců mateřské školy
- Přihlášky dětí, Evidenční listy dětí, Zmocnění pro vyzvedávání dětí – platné pro školní rok 2001/2002
- Přehled docházky dětí ve školním roce 2001/2002
- Přehled výchovné práce tříd 1., 2., 3. ve školním roce 2001/2001
- Povolení z výjimky počtu dětí pro školní rok 2001/2002

ZÁVĚR

Mateřská škola zajišťuje soustavnou a kvalitní péči o děti předškolního věku. Učitelky zde vytvořily příznivé sociální klima, ve kterém se děti cítí klidně a bezpečně. Mají dostatek prostoru pro spontánní komunikaci, pohyb a rozvoj sebedůvěry. Organizací mnoha zajímavých mimoškolních akcí je jim vytvářen prostor pro přirozené, prožitkové učení. Negativním jevem, snižujícím kvalitu vzdělávání, je využívání stereotypních metodických a organizačních schémat a absence výraznějších inovačních prvků. Výchovně-vzdělávací činnost sledovaného předškolního zařízení i jeho podmínky vzdělávání byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ivana Krýslová	Krýslová v. r.
Členové týmu	Mgr. Hana Ratzová	Hana Ratzová v. r.

V Plzni dne 18. března 2002

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. 3. 2002

Razítko

Ředitelka nebo jiná osoba oprávněná jednat za předškolní zařízení

Irena Mainzerová

Mainzerová v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	18. dubna 2002	044 87/02-5120
Zřizovatel	18. dubna 2002	044 88/02-5120

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány